

УДК 316.77:057.87(438+477)

ПРО ДРУЖБУ ПОЛЬСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Г. Ухто

Вища державна професійна школа ім. Якуба з Парадижу,
м. Гожів Великопольський

Людина – це суспільна істота. Це просте і водночас глибоке визначення є фундаментом гуманітарних наук, культури та життя у цілому. З'ясовуючи поведінку людської істоти, котра впродовж життя перебуває у пошуці близьких людей, друзів, коханих, котрі надають новий сенс, збагачують її та доповнюють. Віддавна відомо, що ми потребуємо близьких людей, адже тільки у такому разі відчуваємось безпечними і щасливими. Творимо зв'язки, групи, багато з яких опираються на дружбі – понятті нелегкому для розуміння і, водночас, дуже глибокому.

Візити українських студентів до Державної Вищої професійної школи підштовхнули мене до певних рефлексій. Зустрічі молодих людей різних культур переросли у дружбу. Саме тоді я прийняла рішення детальніше дослідити визначення поняття «дружба» і запропонувати висновки моїх пошуків, які базуються на роздумах щодо студентських візитів.

Своє дослідження розпочну з мовного аналізу поняття «дружба», з'ясування, що воно означає і звідки походить. Далі представлю кілька визначень, а також презентую багатство значень слова «дружба» і «друг» у різних науках. Визначення доповню відповідями студентів Державної Вищої професійної школи. Далі, опираючись на них, опишу

дружбу польських та українських студентів. Насамкінець представлю роздуми після взаємовідвідувань та практик польських студентів в Україні та українських у Польщі, а також список українських студентів під час «Днів української культури і науки», котрі відбулися у травні 2008 р. у Гожові Великопольському.

Ключові слова: людина, дружба, друг, обмін студентами, культурно-освітня співпраця.

Amicus optima vitae possessio

Друг – це найбільший скарб у житті [12]

Вступ. В етимологічних словниках іменник przyjaźń, праслов'янський варіант *ргъjazнь, походить від прикметника *ргъjazнь (przyjazny/приятний). В одній із найдавніших пам'яток прози польського середньовіччя «Kazaniach Świątokrzyskich» (XIV ст.) бачимо наступний рядок: Widźcie wielikie syna bożego przyjaźni. У іншому творі, що належить до середньовічної літератури – «Legendzie o św. Aleksym» (XV ст) читаємо: Chowa się w(e) czci i w kaźni, nie traci nijednej przyjaźni, натомість у «Biblii królowej Zofii» (Ex. 34,12; u Wujka): Strzeż, abyś nigdy z obywatelami ziemie onej nie miał przyjacielstwa. Форми przyjazny, przyjaźń залишаються у тісному зв'язку з дієсловом *ргъjati. Подібну аналогію, як у ви-

падку *ргъjazнь (przyjazny/приятний): *ргъjazнь (przyjaźń/приятнь) ілюструють кілька слів *bojazнь (str. bojazny/боязний, XV–XVI ст.): *bojazнь (bojaźń/боязнь).

Слово przyjaciel/приятель належить до групи споріднених слів, загальнослов'янських: порівняй чеський přítel, словацький priateľ, сербо-хорватський prijatelj, російський prijatel'. Етимологічно він пов'язаний з праслов'янським дієсловом *ргъj-a-ti, що означає lubić, sprzyjać komu, przyjaźnić się/любити, сприяти комусь, приятнитися. Будова цього дієслова виглядає наступним чином: *ргъja+telъ. Слово, що нас цікавить присутній у польській мові від XIV ст: «Miej się dobrze, Błażeju, przyjacielu naszych bogów» (Żywot św. Błażeja), «Pan krakowski, jego miłość, swoimi przyjacióły, Boże je racz uzdrowić, że tego pomścili» (Wiersz o zabiciu Andrzeja Tęczyńskiego). Часто вживається у Біблії, будучи відповідником латинських лексем amicus і cognatus [3].

Визначення дружби. Дуже гарно про дружбу написав у своїй статті Марек Дзевецкі: «Сумуємо за друзями, адже дружба це найкраща охоронна система для людини. Дружба для нас є тим, чим для оборонного замку є мури, а друг – це той, для кого мова любові стає рідною мовою. Він розуміє в мені навіть те, про що ми не розмовляли, впевнює нас у вірі в нього. Друг не поспішає на допомогу лише у випадку, коли плаче від радості за мене. Глибина дружби залежить від глибини, з якою друг проживає власне життя, а сама дружба – як мудрість та

радість – не є чимось обов'язковим. Це дар, який нас захоплює та робить відповідальними. Дружбу треба плекати, цінувати, шанувати» [6].

Подаємо визначення [6], сформульовані Марек Дзевецкім:

ДРУЖБА
«Дружба – це місце, у якому людина почуває себе винятково безпечно».
«Дружба дає почуття безпеки подібно до того, що відчуває дитина в обіймах люблячих батьків».
«Дружба не для лінивих чи егоїстів. Вона вимагає віддачі, пожертв, ініціативи»
ДРУГ
«Друг шанує мене, незалежно від того, що краще від інших знає про мої обмеження та труднощі».
«Друг, це той, хто може подарувати мені не тільки те, що має, а й те, ким він є».
Друг ніколи не запропонує мені чогось, що суперечило б моїм цінностям чи ідеалам».

Ще одна дефініція, котра говорить нам, що дружба це «зв'язок між особами, оперта на взаємній доброзичливості, сердечності, допомозі» [14]. На думку психологів, дружба це: «Тривала реляція між двома одиницями, що характеризується лояльністю, інтимністю і взаємним позитивним емоційним зв'язком» [13].

Дружба може бути сердечною, правдивою, незацікавленою, довготривалою, щирою» [14], а також «вірною, взаємною» [10]. Антонімами до слова дружба є наступні слова: «ворожість, ненависть, небажання,

недоброзичливість, антипатія, антагонізм» [10]. Визначень дружби є багато. Ось ще одна по іншому вжита дефініція дружби: людські стосунки характеризуються неупередженістю та повагою. Аристотель правдивій дружбі протиставляв зв'язки, мотивацією яких виступала користь чи вигода. (Etyka nikomachejska, s. 240). «Філософська концепція дружби пов'язана із з'ясуванням трьох kwestій: 1) у чому полягає її цінність, якщо не говорити про користь чи вгоду, а, заодно, як казав Аристотель, «ніхто не хотів би жити без друзів, навіть маючи усі блага на землі» (Etyka nikomachejska, s. 236); 2) у який спосіб дружба (як і родинні стосунки) породжують певні вимоги та обов'язки, яких немає з іншими людьми; 3) як встановити і пояснити те, що одну людину ми одарюємо приязністю, а іншим відмовляємо, хоча і вони наділені хорошими рисами, властивими друзям, говорячи словами Єтца: «люблю тебе за тебе, а не за колір твого волосся» [8].

Йосиф Августин пише, у «справжній дружбі йдеться про «щось більше» ніж просто про повагу, доброзичливе сприйняття чи відкритість. Дружба закладає глибинне внутрішнє порозуміння та спільну площину зустрічей і діалогу. Сучасна людина, часто зайнята лише собою, відсовує дружбу на узбіччя свого життя. Власне тому так важливо приділяти більше уваги дружбі та говорити про неї з молодим поколінням» [2].

У статті Яцека Пруссака читаємо про те, що «Дружба є зв'язком, котра ангажує усю людину, а болить

тому, що мусить рости та дозрівати. Дружба як життя, має свої цикли та пори року. І хоч вони прогнозовані, не означає, що можливо їх контролювати. Приносять з собою вони не тільки радість, а й смуток [11]. З ідеалом дружби пов'язано багато міфів та стереотипів, прикладом чого може бути перелік, складений Анною Красуською.

Читаємо:

1. Люди, з котрими приємно проводжу час, є моїми друзями.
2. Моя душа належить тобі.
3. Ти є моєю веселкою на світанку.
4. Будеш завжди мені цікавою.
5. Стара дружба не іржавіє.
6. Повинен пам'ятати про мої іменини.
7. Справжня дружба переживе будь-яку бурю [9].

Ці конкретні стереотипи яскраво доповнюють слова Валеріо Альбесетті, котрий так пише про друга: «Багато людей вважає, що бути другом, це завжди говорити «так», бути завжди готовим допомогти, виконувати будь-яке прохання друга. Не достатньо лише віддавати. Слід задати питання, яка мотивація такої поведінки? Можна, до прикладу зрозуміти, що віддавання – це спосіб залагодження якоїсь вини, заниженої самооцінки чи самотності» [1, s. 22]. І далі автор пише: «Бути другом – не означає переносити присутність іншої людини. Не значить прогинатися під когось. Не значить замкнутись у іншій особі. Не значить трактувати іншого як свою власність. Не значить направляти іншого. Це значить – чинити так,

щоб інший був вільний та відкритий до життя. Без нашої участі. Без нас» [1, s. 22–23].

Студенти Державної Вищої професійної школи про дружбу. Студенти Державної Вищої професійної школи у Гожові Великопольському на свій лад визначають дружбу. Їхні визначення не мають словникового характеру, однак є щирими і виходять від самого серця.

Ось деякі відповіді:

- дружба – це найкраща річ на світі;
- дружба є чимось винятковим, це чудова справа, від дружби не вдається втекти;
- справжня дружба на все життя;
- дружба для мене є товаришуванням і довірою;
- дружба для мене є усім;
- дружба є чимось важливим у житті, бо можна розраховувати на людину, котра мені допоможе, до кого можна прихилитись;
- дружба – це дар, яким ми можемо ділитися з іншими;
- дружба – це довіра;
- дружба для мене – це нерозривний зв'язок;
- дружба – це довіра, компроміс, дуже важлива справа, «близькість» між двома чи більше людьми;
- дружба для мене є чимось великим;
- дружба для мене є чимось незрадливим на все життя;
- дружба для мене є чимось чудовим;
- дружба – це приємне, тепле почуття;

- дружба повинна бути щирою і вічною;

- дружба є значущим елементом у житті людини;

- дружба для мене це братня душа.

Ким є друг на думку студентів?

Ось їхні відповіді:

- о друг – це людина доброзичлива і симпатична;

- о справжні друзі пізнаються у біді;

- о друг – це людина на котру можна покластися;

- о у друга завжди знайдемо розуміння;

- о друг – це людина на яку завжди можна розраховувати;

- о друг порадить, допоможе і вислухає;

- о друг усе пробачить, усе зрозуміє;

- о друг це людина, котра про нас тепло думає, котра цікавиться нашими справами;

- о друг може бути поруч, але ми навіть цього не зауважуємо;

- о друг – це людина, котру ми поважаємо, можемо на неї розраховувати у кожній ситуації;

- о друг з нами і в біді і в радості;

- о друг це людина котра нас підтримує;

- о друг завжди вислухає і допоможе;

- о друг – це той, з ким завжди хочеться зустрітись і порозмовляти, ніколи з ним не сумно;

- о друг – це ангел, котрий допомагає нам віднайти крила, що ми загубили;

- о це той, з ким ми розуміємось

без слів;

о справжній друг – це людина, котру ми шануємо, довіряємо, можемо завжди розраховувати і в біді і в хворобі, у здоров'ї і щасті;

о друг – це людина з котрою ми можемо радіти нашим успіхам, а також плакати від поразок чи бід;

о знаємо, що на друга завжди можемо розраховувати, незалежно від того, що робимо, чи це добре чи погано;

о друг – це той, хто любить нас попри наші вади, до кого можна звернутись у будь-який час дня і ночі, на кого завжди можна розраховувати;

о друг – це той, кому ми довіряємо і з ким почуваємось у безпеці;

о друг – це людина, котра допомагає іншому у важкі хвилини, людина, котра порадить у будь-якій ситуації;

о друг – це людина щира, розсудлива, може вислухати, а часом повинна вміти сказати «ні», коли необхідно;

о кожен повинен мати друга, оскільки тоді життя легше.

Усі відповіді польських студентів підтверджують, що дружба – це зв'язок, котрий опирається на позитивне емоційне забарвлення. Щоб існувала дружба, необхідним є позитивне взаємопорозуміння. Студенти підкреслюють, що у дружбі важлива щирість, довіра, оцінюють її як найдорожчий скарб.

Про дружбу студентів PWSZ і студентів з України. Дружба українських та польських студентів триває впродовж багатьох років.

Угоду про співпрацю між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Вищою Державною Вищою професійною школою у Гожові Великопольському було підписано 16 травня 2005 року. Від цього часу студенти з Гожова виїждять до Івано-Франківська з метою відбування короткотривалої студентської практики. Вони відвідують місто та його околиці. Для студентів складаються програми перебування не лише культурного, а й освітнього характеру. Упродовж перебування у Гожові Великопольському студенти беруть участь у дидактичних заняттях, у вільний час ходять до театру чи кіно, відвідують місто та його околиці. З'являються нові товариші. До нас люблять приїздити.

Андрій, Дарина, Дмитро, Ірина, Іван, Юлія, Юрій, Любов, Любомир, Людмила, Марія, Марко, Мирослава, Михайло, Микола, Надія, Наталія, Ольга, Оксана, Уляна, Захар, Назарій, Петро, Рузанна, Степан, Василь, Володимир, це наші знайомі з України. Деякі тут навчаються, інші перебували у Гожові Великопольському на практиці в рамках підписаної угоди,

Охоче розповідають про свій чудовий край. Нас зацікавило те, як вони сприймають наше місто, наш навчальний заклад, як дають собі раду з польською мовою.

Почнемо з польської мови. Дехто вивчає мову в Україні, їм легше. Усі стверджують, що польська мова важка у вивченні, адже у ній багато «шиплячих» та слів не подібних до української мови. Вважають, що польська мова своєю неповторністю є цікава та

незвична.

У Гожові багато зелені та старих будинків. Декотрі з них вимагають ретельної реставрації – це слова наших гостей з України. Тут багато місць, які варто відвідати у вільний час. Надзвичайно подобається їм студентський клуб «Świstak». Інколи відвідують дискотеки «do Tawerny bosmana».

Рідко їздять до України, тому дружба з польськими студентами допомагає їм пережити розлуку з родиною.

Польські студенти відносяться до українських студентів з великою симпатією, а в разі труднощів польські студенти завжди прийдуть на допомогу. Дружні стосунки між ними дуже легко встановлюються. Українські студенти відвідували родини та друзів своїх польських колег, скажімо, впродовж свят. Польські родини їх дуже тепло приймали. Поведінка щодо іноземців у наших людей є дуже толерантною та дружною. Правда усіх шокувало, як далеко діти є від своєї родини і як рідко бачаться.

У PWSZ їм подобаються лекції «на моніторі» Адже тоді можна зробити детальні занотування. Стверджують, що саме така форма лекцій для іноземців є найбільш прийнятною. Викладачі дуже щирі і турботливі, прагнуть якомога більше допомогти студентам. Якщо говорити про участь на заняттях в Україні, там інша справа, студенти зобов'язані брати участь і в лекціях і під час практичних занять чи в інших дидактичних формах занять.

Велике враження на наших гостей справляє спортивний зал, де відбува-

ються матчі з баскетболу, волейболу. Вражає сучасна бібліотека, оснащена новітніми комп'ютерами та великою книжковою базою, що полегшує навчання та роботу у нашому навчальному закладі.

А що говорять про дружбу? «Знаємо, що завжди можемо розраховувати на допомогу, як говорить приказка, хорошого друга завжди пізнаєш у біді». Тут варто пригадати слова М. Джевецкого: «Дружба – це добровільний дар тому є найвищим обов'язком для кожного назавжди» [7, s. 6].

«Не було ще такого, щоб нам не допомогли», кажуть українки. «Це справжня дружба і у більшості випадків назавжди. Хочемо запросити наших польських друзів до України. Показати їм нашу Батьківщину, наші краєвиди і передусім наше місто. Дуже хочемо познайомити наших польських друзів з нашими родинами та українськими друзями. Загалом – хочемо показати нашу українську гостинність, сердечність, і те, що ми пригощаємо наших гостей усім тим, що маємо» – посміхаються дівчата. «Коли виїздимо до України, вже на другий день сумуємо за нашими друзями, котрі залишилися у Польщі. Гожув Великопольський – це наша друга Батьківщина. Навіть канікули частково проводимо у Польщі».

Обмін студентами. Календар виїздів на короткотермінову практику студентів PWSZ до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в Івано-Франківську (подаємо мовою оригіналу).

2–15.V.2006 4–14.IX.2007	Karolina Woźniak – studentka I roku i II roku PWSZ na kierunku organizacja i zarządzanie turystyką dwukrotnie odbywała praktykę na Wydziale Turystyki.
25–31.III.2007	Karolina Paszkowska, Anna Piechocka, Aleksandra Fąfara, Jolanta Gieglis i Joanna Lysniewska – studentki Instytutu Humanistycznego PWSZ z III roku filologii polskiej, specjalność komunikacja medialna, odbywały praktykę w Instytucie Filologicznym.
14–27.IX.2007	Aleksandra Krzyszczyk, Monika Kurach, Krzysztof Kłysz – studenci III roku PWSZ na kierunku organizacja i zarządzanie turystyką odbyli praktykę na Ukrainie w Instytucie Turystyki.
23–29.XI.2008	Joanna Jeka, Magdalena Kapuściak, Anna Mikoś, Martyna Piasecka, Karolina Werstler, Karina Zmędak – studentki Instytutu Humanistycznego PWSZ z II roku filologii polskiej odbyły praktykę w Instytucie Filologicznym.
17–25.V.2013	W Instytucie Turystyki przebywali studenci II roku turystyki PWSZ: <ul style="list-style-type: none"> • Monika Bertman • Marcin Gumiennik • Michał Fiuk • Paweł Matuszak • Damian Szymankiewicz Opiekun: prof. nadzw. dr hab. Danuta Umiastowska

Окрім цього 5–11.IX.2008 у з тренером Olafem Zamirowskim. Івано-Франківську перебувала 8-особова група студентів-спортсменів (баскетболістів) PWSZ (Paweł Czapla, Radosław Dobrowolski, Arkadiusz Kamiński, Marcin Kładny, Krzysztof Kuls, Paweł Kurzawiński, Michał Sudakowski, Leszek Waściński), разом

Календар приїздів на короткотермінові практики студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника до PWSZ у Гожові Великопольському (подаємо мовою оригіналу).

22.IX – 6.X.2006	Ludmiła Żyrak – studentka Instytutu Turystyki Podkarpackiego Uniwersytetu Narodowego z Iwano-Frankowska przebywała na praktyce w Instytucie Zarządzania PWSZ, na kierunku organizacja i zarządzanie turystyką. Opiekun dydaktyczno-naukowy ze strony PWSZ: dr Adam Wójtowicz.
21–28.V.2006	Ludmiła Demanczuk, Mirosława Fedoronzuk, Natalia Marczuk i Ulana Szarpe przebywały na praktyce w Zakładzie Języka Polskiego PWSZ. Opiekunem był Lubomyr Małaniuk. Opiekun dydaktyczno-naukowy ze strony PWSZ i koordynator programu: prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska.
25.IV – 9.V.2007	Nadja Pawłyszak, Lubow Sopilniak, Dmytro Wintoniak i Julia Dyczko – studenci Instytutu Turystyki i Zarządzania z Ukrainy przebywali w Instytucie Zarządzania PWSZ w Zakładzie Organizacji i Zarządzania Turystyką PWSZ. Opiekun dydaktyczno-naukowy PWSZ: dr Adam Wójtowicz.

24.II – 1.III.2008	Julia Czowgan, Nadija Frejnak, Daryna Kyjak, Julia Romanowska, Oksana Palijczuk, Olga Żenczuk – studentki III roku filologii polskiej z Iwano-Frankowska, wraz z opiekunką p. Olgą Roik, odbyły praktykę w Zakładzie Języka Polskiego PWSZ. Opiekun dydaktyczno-naukowy PWSZ i koordynator programu: prof. nadw. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska Koordynator programu ze strony ukraińskiej: doc. dr Olga Łazarowycz – zastępca dyrektora Instytutu Filologicznego.
15–22.III.2009	Waleria Biłak, Maria Biłusiak, Lilia Romaniuk, Halina Rys, Nadia Słobodian, Natalia Szczerbij, Chrystyna Wilczyska, Natalia Wiwczar – studentki II roku filologii polskiej z Iwano-Frankowska odbyły praktykę w Zakładzie Języka Polskiego PWSZ. Opiekun dydaktyczno-naukowy PWSZ i koordynator programu: prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska. Koordynator programu ze strony ukraińskiej: doc. dr Olga Łazarowycz – zastępca dyrektora Instytutu Filologicznego.
21–29.IV.2012	Przyjechało do PWSZ 7 studentek polonistyki: Liudmyła Diakiv, Ivanna Donetska, Mariana Hohol, Liubov Huretska, Nadiia Krykhovetska, Khrystyna Zharska, Ivanna Zhyrun.
21–29.IV.2012	7-osobowa grupa studentów (Roman Gundiak, Alina Klim, Natalia Masieczko, Marta Oryszko, Wiktoria Turowicz, Chrystyna Użytczak, Mariana Welikocza) z Instytutu Turystyki Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka wraz z opiekunką Panią dr Oleksandrą Łysenko przebywała w Karpaczu, a następnie w PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim i realizowała program przygotowany przez pracowników Zakładu Turystyki i Rekreacji PWSZ.
30.IX – 2.X.2013	Magistrantka Diana Welykoczyj, wizyta okolicznościowa

25.05–29.05.2008р. у Державній Вищій професійній школі у Гожові Великопольському перебувала українська делегація (наукові кадри та студенти) з Прикарпатського національного університету, запрошені владою нашого навчального закладу. Гості з України брали участь у приго-

тованій спеціально для них програмі «Дні української культури і науки». До Гожова приїхало 14 українських студентів (7 музикантів народних інструментів та 7 гравців баскетбольної команди). Нижче список студентів (подаємо мовою оригіналу).

Studenci – muzycy orkiestry instrumentów narodowych	Studenci – zawodnicy drużyny siatkarskiej
Natalia Andrusiw	Petro Tytarenko
Nadija Skowron	Wołodymyr Zelenczuk
Zachar Wałacha	Jurij Stoliar
Stefan Heryn	Wasyl Zawadiak
Jurij Bulak	Wasyl Onutczak
Mykoła Sysak	Jurij Kwaśniuk
Mychajło Łypka	Andrij Płeskanka

Студенти з України брали участь у культурно-спортивній програмі. Розіграно два баскетбольні матчі між польським та українськими студентами. Наші гості у товаристві польських друзів відвідали спортивно-відпочинковий комплекс «Słowianka» і ковзанку. Відбулися два концерти народної музики у виконанні українських студентів (Інститут мистецтв). Студенти з України мали можливість пооглядати Гожув з 40-метрової висоти з Кафедрального костелу, відвідали спідвей стадіон та оглянули фільм у Аскані.

Під час I Фестивалю Європейської культури, що відбувся у нашому навчальному закладі (21–24.V.2012) взяли участь два колективи з Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника. Музично-вокальний колектив «Гердан» під керівництвом проф. Віолетти Дутчак у складі Наталія Савчук, Ірина Шаламай, Надія Вівчарук, Ірина Куриляк, Ірина Яцушак. Танцювальна група «Дивоцвіт» під керівництвом Юрія Скобеля у складі: Христина Гуляк, Ірина Король, Катерина Васірук, Ірина Забігач, Руслан Долібський, Володимир Фуштей, Назар Мастикаш, ВасильРарик.

У рамках II Фестивалю Європейської культури, котрий відбувся у нашому навчальному закладі 14–17.V.2013 р. виступив танцювальний колектив «Дивоцвіт», котрий чудово представив танці з різних регіонів України. Гуцульське мистецтво можна було побачити у танці «Карпати», а також «Берізка», це популярні танці на різних урочистостях, а також на ве-

сіллях. Веселий танець «Ой-ра» продемонстрував красу Полісся, а «Василечки» – Поділля. Не менш цікавим було «Буковинське свято», «Зустріч на галявині», а також «Український козачок». Колектив виступив у складі: керівник-Юрій Скобель, Зоряна Бабій, Люба Бойко, Христина Хілак, Адріана Фізер, Таня Фреїк, Катерина Васірук, Ігор Демянов, Руслан Долібський, Володимир Фуштей, Ігор Луценко, Назар Мастикаш, Павло Онуфреїв.

У 2005–2013 рр. до PWSZ приїхало 77 студентів з України, з них 37 осіб відбувало у нашому навчальному закладі короткотермінові практики (туризм, полоністика), 14 осіб (7 спортсменів, 7 артистів) брали участь у Днях української культури (2008), 25 студентів-артистів взяло участь у Фестивалі Європейської культури (2012, 2013) також 1 студентка (30 IX – 2 X 2013) перебувала у PWSZ з візитом. Разом із студентами до нашого закладу приїздило 6 опікунів (Віолетта Дутчак, Олександра Лисенко, Любомир Маланюк, Ольга Роїк, Юрій Скобель, Володимир Великочий).

У 2005–2013 рр. в Україну приїздила 29-особова група студентів PWSZ, з них 21 особа відбувала короткотермінову практику (туризм, полоністика), а 8 осіб – це баскетболісти разом із тренером Оляфем Заміровським.

Висновок. Представлене дослідження розпочалося від мовного аналізу поняття «дружба», з'ясування що воно означає і звідки походить. Далі представлено кілька визначень, а також презентовано багатство значень

поняття «дружба» та «друг» у різних науках і культурі. Дефініції доповнено влучними та цікавими відповідями студентів нашого навчального закладу у Гожові Великопольському.

У наступній частині статті описано дружбу польських та українських студентів, базуючись на враженнях студентів з України. Представлено враження від перебування у Польщі українських студентів. Здійснено аналіз перебування українських делегацій у Гожові Великопольському упродовж різноманітних культурних та освітніх заходів.

Література

1. Albisetti V. Być przyjacielem czy mieć przyjaciela? Sposób na poznanie siebie samego i innych / V. Albisetti. – Kielce, 2006. – S. 22.
2. Augustyn J. Pochwała przyjaźni / J. Augustyn // Wychowawca. – 2005. – № 6.
3. Bańkowski A. Etymologiczny słownik języka polskiego / A. Bańkowski. – Warszawa, 2000.
4. Długosz-Kurczabowa K. Słownik etymologiczny języka polskiego / K. Długosz-Kurczabowa. – Warszawa, 2005.
5. Dunn J. Przyjaźnie dzieci / Judy Dunn / [Z przedmową Jerome'a S. Brunera / Tłumaczenie Marta Białecka-Pikul]. – Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2008.
6. Dziewiecki M. Przyjaźń jak mur obronny / M. Dziewiecki // Remedium. – 2005.
7. Dziewiecki M. Przyjaźń / M. Dziewiecki, M. Korzekwa. – Kraków : Salwator, 2007. – S. 6.
8. Encyklopedia filozofii / [pod red. T. Hondericha]. – Poznań, 1999. – T. 2.
9. Krasuska A. Siedem mitów na temat przyjaźni / A. Krasuska // Zdrowie. – 2007.
10. Praktyczny słownik języka

polskiego / [pod red. H. Zgółkowej]. – Poznań, 2001. – T. 34.

11. Prusak J. Dlaczego przyjaźń musi boleć? / J. Prusak // List. – 2004. – № 7.
12. Przysłowia łacińskie / [wybór A. Toczyłowski]. – Wrocław, 1997.
13. Ross V. Psychologia dziecka / Ross Vasta, Marshall M. Haiti, Scott A. Miller. – Warszawa, 1995. – S. 608.
14. Słownik współczesnego języka polskiego / [pod red. B. Dunaja]. – Warszawa, 2000.
15. Szczepańska M. Przyjaźń jako wartość w relacjach społecznych dzieci i młodzieży / M. Szczepańska, E. Gawel-Luty. – Kraków : Impuls, 2009.
16. Wypowiedzi studentów polskich i ukraińskich, studiujących w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Uchto H. POLISH AND UKRAINIAN STUDENTS FRIENDSHIP.

The man is a social being. This simple and at the same time deep definition is the basis of the Humanities, culture and life in general. Elucidating the behavior of human beings, which is in the lifelong search for relatives, friends, loved ones, who provide a new meaning, enrich and complement the life. Since olden time it was known that we need to close friends, because only in this case we feel safe and happy. We are creating relationships, groups, a lot of them are based on friendship – a concept difficult to understand and at the same time very deep.

Visits of Ukrainian students to the Public Higher Professional School pushed me to some reflections. Meetings of young people from different cultures developed into friendship. Therefore I decided to explore more the definition «friendship» and to offer the conclusions of my studies based on reflections

on student visits.

I begin my research with the notion of linguistic analysis of friendships, finding out its meaning and origin. Then I present some definitions and the richness of meanings of the word «friendship» and «friend» in different sciences. I complete the definition with the Public Higher Professional School students' answers. Next, based on them, I describe the friendship between Polish and Ukrainian students. Finally I present my reflections after mutual visits and practices of Polish students in Ukraine and Ukrainian students in Poland, as well as the list of Ukrainian students who were present on the «Days of Ukrainian Culture and Science», which took place in May 2008 in Gorzów Wielkopolski.

Keywords: man, friendship, friend, student exchange, cultural and educational cooperation.

Ухто Г. О ДРУЖБЕ ПОЛЬСКИХ И УКРАИНСКИХ СТУДЕНТОВ. Человек – это общественное существо. Это простое и одновременно глубокое определение является фундаментом гуманитарных наук, культуры и жизни в целом. Выясняя поведение человеческого существа, которая на протяжении жизни находится в поиске близких людей, друзей, любимых, которые придают новый смысл, обогащают ее и дополняют. Издавна известно, что мы нуждаемся в близких людей, ведь только в таком случае ощущаем безопасность и счастье. Создаем связи, группы, многие из которых опираются на дружбу – понятие нелегкое для понимания и одновременно очень глубокое.

Визиты украинских студентов в Государственную Высшую профессиональную школу подтолкнули меня к определенным рефлексиям. Встречи молодых людей разных культур переросли в дружбу. Именно тогда я приняла решение подробнее исследовать определение понятия «дружба» и предложить выводы моих поисков, основанных на размышлениях о студенческих визитах.

Свое исследование начну с языкового анализа понятия «дружба», выяснения, что оно означает и откуда происходит. Далее представлю несколько определений, а также представляю богатство значений слова «дружба» и «друг» в разных науках. Определение дополню ответами студентов Государственной Высшей профессиональной школы. Далее, опираясь на них, опишу дружбу польских и украинских студентов. Наконец, представлю размышления после взаимопосещений и практик польских студентов в Украине и украинских в Польше, а также список украинских студентов во время «Дней украинской культуры и науки», которые состоялись в мае 2008 г. в Гожове Велькопольском.

Ключевые слова: человек, дружба, друг, обмен студентами, культурно-образовательная сотруди́чество.